

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXX. - Štev. 38 (1521)

Gorica - četrtek, 28. septembra 1978 - Trst

Posamezna številka Lir 200

V novo šolsko leto s starimi problemi

V torek 19. septembra so se odprla vrata vseh šol v Italiji. Kakih 12 milijonov mladih državljanov je prestopilo vrata učnosti in kakih 800 tisoč vzgojiteljev jih je sprejelo v varstvo. Gre za ogromna števila, ki nam povedo, kako velik aparat je šola v Italiji, čeprav se na prvi videz zdi nekaj zelo vsakdanjega. Med temi milijoni je tudi nekaj tisoč slovenskih otrok in nekaj sto slovenskih vzgojiteljev na osnovnih in srednjih šolah raznih vrst.

O šoli v Italiji se je po zadnji vojni toliko pisalo in razpravljalo in se še piše in razpravlja, da bi spisi obsegali že veliko knjižnico. Ugotovili so namreč, da šola, kot je izhajala iz Gentilejeve reforme, to je iz fašistične miselnosti, ne odgovarja več potrebam vojne demokratične družbe in industrijskemu ustroju današnjega časa. Ta ugotovitev je gotovo resnična, a od ugotovitve do nove ureditve šole je bila pot dolga in je italijanska šola ni še prehodila do konca. Pa tudi to, kar so novega uvedli, ni najboljšje.

ZASLUŽENA ALI DAROVANA DIPLOMA?

Brez dvoma je na mestu pravica vsakega državljanca do primerne šolanja. Toda vprašljivo je, ali ima zato že vsak otrok tudi pravico do diplome. In če ima pravico, ali gre za zaslužen ali darovano diplomu oz. spričevalo. Kajti zahteva, da mora vsak otrok obiskovati obvezno šolanje do 15. leta in da nekako mora priti do končne diplome enotne srednje šole, je povzročila velik padec znanja na osnovni in enotni srednji šoli.

To moremo ugotoviti na višjih srednjih šolah, kamor prihajajo dijaki z vedno nižjim znanjem, posebno jezikov in obče kulture. Pravopisne in slovniške napake se vlečejo iz leta v leto do mature. Tudi miselna zrelost je pri dijakih vedno nižja. To se pravi, da so naloge vsebinsko zmeraj bolj revne.

Solniki so soglasni, da sta pri tem dva glavna vzroka: Eden so šolski predpisi, ki so posebno na osnovni šoli takšni, da je nezmožnega ali nezrelega učenca skoro nemogoče zavrniti. Če si kak učitelj kljub temu kaj takega drzne, potem mora o tistem otroku napraviti neke vrste proces, kot bi šlo za obsodbo na smrt. Malokdo si želi navaliti takšno neprijetnost, zato 99 % otrok izdela osnovno šolo in pride na enotno srednjo šolo.

Tu so razredi izredno številni, od 25 do 30 otrok. Zato nastane takoj prvi problem in to je disciplina. Drugi problem so nezadostno pripravljene dijaki. Če jih učitelj oz. učiteljica v petih letih osnovne šole ni naučila tekoče in brati, pisati brez večjih slovniških in pravopisnih napak, ko sta imela manjše število otrok, kako naj jih profesorji v srednji šoli, ko imajo mnogo večje število dijakov in manj tedenskih ur za slovenščino in italijanščino?

Potem je tu reforma ocenjevanja, ki je stopila v veljavo lansko leto: dijak ne dobi več ocene s številkami, temveč le moralno oceno, ob koncu leta pa samo: Izdelal oz. ni izdelal. Izkušeni pedagogi pravijo, da takšna uravnilovka v ocenah jemlje voljo do študija pridnim dijakom, lenuhom pa daje potuho. Saj iz šolskega spričevala izhaja, da sta oba enako »izdelala«, odličnjak in tisti, ki je ušel skozi šivankino uho. Čemu se potem truditi več kot za nekdanjo šestico?

PREVEČ POPUSTLJIVI STARŠI

Drugi razlog problemov so starši. Ti so zmeraj bolj zaljubljeni v svoje otroke. Zaljubljen človek pa ne vidi napak na ljubljenem bitju, pravijo. Tako tudi starši ne vidijo napak na svojih otrokih. Ne vidijo, da ne znajo brati, da ne znajo pisati, računati, ne znajo slovenščine, ne znajo italijanščine. Zanje so njihovi otroci sami »odličnjaki«.

Če jim učitelj hoče dopovedati, da bi se morali več učiti, pisati naloge, se učiti tudi na pamet, da bi se otroci morali odovedati kakšni uri zabave, športa, igre, je takoj ogenj v strel, češ otrok se mora igrati učiti, kot trdijo moderni pedagogi.

Ne smemo ga siliti, še manj pa kaznovati. Ob takšnih starših bo učitelj zaprl oči in zamašil ušesa in otrok bo šel v višji razred. Potem pa bo prišel v enotno srednjo šolo s problemi, ki smo jih omenili.

Z eno besedo: z reformami je italijanska šola zajela miselnost popuščanja ali s tujo besedo permisivizem. Otrokom je treba vse olajšati, vsem brez izjeme dati možnost šolanja ne samo osnovnega, temveč tudi do višjih srednjih šol in univerze. Zato pa je trega popuščati in popuščati. Ko dijaki na višjih srednjih šolah in na univerzi spoznajo, da pravzaprav nič ne znajo, potem pridejo z zahtevo o »politični sedmici«, na univerzi pa s »političnim 27«.

NAŠIM STARSEM V PREMISLEK

Gre za probleme, ki jih solniki čutimo vsak dan, posebno starejši, ker vemo, kako smo študirali mi in kako se je študiral še nekaj let po zadnji vojni. Ali v javnosti se o tem ne govori, ker diši po »nazadnjaštvu«, po »reakciji«, morda celo po »fašizmu«.

A nič za to! Naj slovenski starši vedo, kako je danes na šoli, tudi na slovenski šoli. Kako je zaradi tega potrebno, da vzamemo šolo resno mi vsi, solniki, starši, dijaki in učenci. Světi staršev na šolah naj ne vztrajajo, da se učenje še bolj olajša, programi še bolj skrajšajo, da se v šolski disciplini še bolj popušča na račun politike. Rajši naj pomagajo, da bo vsaj naša slovenska šola dovolj resna, tako da bodo iz nje izhajali otroci s takšnim znanjem, ki jim bo pomagalo se uspešno vključiti v gospodarsko in družbeno življenje. Ne gre za spričevala in diplome, marveč za znanje in zrelost. K. H.

• V celovški škofiji je 105 duhovnikov slovenskega rodu; od teh je 13 upokojenih. Od 92 aktivnih slovenskih duhovnikov jih je 36 mlajših od 50 let, 56 pa starejših.

Nova politična slika dežele in goriške pokrajine

V zadnji številki našega lista smo se zaustavili ob razvoju političnih pogajanj med strankami ustavnega loka na deželi in izrazili prepričanje, da bo v kratkem prišlo do zaključkov. Dejansko je medtem že prišlo do podpisa sporazuma med omenjenimi strankami. Novi sporazum so sprejele politične skupine DC, PSDI, PCI, PSI, PRI in SSK. Medtem so v deželni svetovi že izvolili nov enobarvni demokratski odbor, ki ga sestavlja enajst odbornikov. Predsednik je, kot smo že pisali, dr. Comelli, podpredsednik pa je postal dosedanja deželni tajnik DC Coloni. V odboru so med drugimi tržaški pokrajinski tajnik stranke Rinaldi, bivši načelnik svetovalske skupine v deželni svetovi Biasutti (Videm), Gorico pa zastopata kot že prej odbornika Tripiani in Cociani.

K novemu sporazumu je pristopila tudi Slovenska skupnost. Stranka je dobro študirala in pretehtala politične pogoje oz. vsebino sporazuma ter pri zaključnih pogajanjih dosegla, da je prišlo v sporazum več bistvenih točk njenega programa. Tako je v sporazumu rečeno, da bo dežela pritiskala v Rimu za dokončno ureditev zakonske globalne zaščite Slovencev, da bo podprla zahtevo po slovenski televiziji, da se bo zavzemala za primerne oblike avtonomije slovenske šole z ustanovitvijo samostojnega šolskega okraja. Obenem bo skušala doseči omejitve nepotrebnih razlaščenj za razne infrastrukture.

Pristop SSK k deželni večini pomeni nov korak odgovornosti in samostojnosti naše politične stranke. Z vstopom v deželno večino ima namreč poleg drugega tudi možnost stalnega nadzorstva nad izvajanjem programa, saj bi pomenil umik ene izmed podpisnic sporazuma padec vlade in večine. Istočasno je prišlo tudi do zaključkov pogajanj za odbor na goriški pokrajini. Tudi tu so se pogajanja vlekla že nekaj mesecev in zaključek kaže, da se prvotna pričakovanja niso uresničila. To velja vsaj

Po marksistični teoriji, ki sta jo predelala še Lenin in Stalin, bi morala z nastopom komunizma izginiti nacionalna trenja. Toda po 30 letih, odkar vladajo komunistične partije v vzhodni Evropi, in po 60 letih v Sovjetski zvezi, namesto da bi nacionalna vprašanja bila že davno rešena, se nasprotno od tega le še bolj zaostrojujejo.

MADŽARI IN ROMUNI SE CUTIJO ZAPOSTAVLJENI

Doživeli smo sodne procese proti Judom v Moskvi, nemire v sovjetski Gruziji (Georgija), Stalinovi domovini, proteste Armencev in Tatarov sredi same Moskve. Sedaj pa so se nacionalna nesoglasja prenesele še na obrobje sovjetskega bloka. Pojavili so se spori med romunsko vlado v Bukarešti in ogrsko manjšino v Transilvaniji (tudi Sedmograška ali Erdeljsko imenovani), veliki karpatski deželi, ki je do prve svetovne vojne pripadala Ogrski.

Po priključitvi k Romuniji je v tem predelu ostala močna ogrska skupnost, ki šteje 1,6 milijona duš, poleg 300.000 nemških Sasov, ki živijo v področju mest Brašov (Kronstadt) in Sibiu (Hermanstadt). Napetosti med romunsko vlado in madžarsko skupnostjo, ki so se pojavile zadnja leta, izhajajo iz naslednjih dejstev:

- močan narodni čut, značilen za Ogre, katerega še krepí na Sedmograškem veliko število pripadnikov te skupnosti, kar 8 odst. prebivalstva Romunije;
- izvorna ogrska kultura, nje gospodujoča vloga v nekdanji Avstro-Ogrski in njena ostra ločitve od južnjaške romunske kulture;
- jezikovna raznolikost romunščine in madžarščine; prva pripada novolatinški, druga pa ugrofinski jezikovni skupini;
- večja vernost Ogrrov, povečini katoličanov, nasproti pravoslavim Romunom.

za Slovensko skupnost, ki je sedaj ostala izven nove večine in je v opoziciji. Novo večino sestavljajo tu vse stranke ustavnega loka, ki so prisotne v pokrajinskem svetu, odbor je prav tako enobarven v sestavi predstavnikov DC. Novi predsednik je prof. Pagura, podpredsednik pa odbornik Lodi. SSK ni pristopila k novemu sporazumu predvsem zato, ker program sam ne daje zadostnih jamstev za spoštovanje in uresničevanje pravic slovenske manjšine. Poleg tega pa je SSK pričakovala drugačen politični okvir, ki bi dal možnost, da tudi ona aktivno sodeluje v novem izvršnem organu.

Medtem pa je pokrajinska svetovalka SSK Marija Ferletič že naslovila prve pisane vloge na predsednika goriške pokrajine. Teh vlog je pet. Ferletičeva sporoča, da se bo posluževala slovenščine. Ker je premnogi svetovalci ne razumejo, prosi za tolmača. Razlaščenji zemljišče za gradnjo cestnega omrežja še vedno niso dobili izplačila. Od kod ta nerazumljiva zamuda? Na pokrajinskih cestah manjkajo dvojezični smerokazi. Naj se zanje poskrbi v najkrajšem času! V kakšni fazi je prošnja, poslana v Rim, za preusmeritev slovenske trgovske šole v Gorici v tehnični zavod? Tudi ne deluje komisija, ki jo predvideva čl. 14 državnega zakona št. 10 iz leta 1977 samo zato, ker ji še ni bil dodeljen dokončni tajnik. Treba se je za zadevo takoj zavzeti in tudi posredovati, da bo komisija dobila vsaj enega slovenskega zastopnika, ki naj bi bil tehnik in dobro poznal razlaščenja zemljišča.

• Madžarski škofje so izdali pastirsko pismo, v katerem se zavzemajo za spoštovanje in obrambo življenja, čeprav državni zakoni na Madžarskem in v številnih drugih državah splav dovoljujejo. Vsako človeško življenje, tudi če šele klije v materinem telesu, je sveto in nedotakljivo. Samo Bog gospodari nad njim.

Ogrska skupnost v Romuniji postavlja ob zunanji podpori matične Ogrske nenehne zahteve po enakopravnosti v gospodarstvu, socialnem življenju ter proti zapostavljanju na polju kulture in izobraževanja. Romunska poročila pa širijo statistične podatke, iz katerih naj bi izhajalo, da nasproti romunskim Ogrrom ne obstaja nikakršno zapostavljanje. Okoli 6 odst. vseh študentov v Romuniji da je ogrskega porekla. Na 6 različnih univerzah obstajajo predavanja v ogrskem jeziku. Radijski oddajniki da imajo 1900 ur na leto sporeda v tem jeziku in 30 ogrskih listov in revij v Romuniji da predstavlja kar 5,5 odst. vse tiskane naklade v državi. Na območju, kjer živi ta skupnost, da so zadnja leta zgradili na stotine industrijskih obratov, in tako naprej.

Očitno pa številke same dejanskega stanja ogrske narodne skupnosti v Romuniji še ne odražajo v celoti. Po Helsinkih in po konferenci v Beogradu je kampanja za človekove pravice znova prižgala tleči manjšinski spor med Budimpešto in Bukarešto, ki mu je po zadnji vojni prilivala olja še Moskva, tako da je potrdila romunsko prevlado nad Sedmograškimi, zato da bi Romunija laže prebavila priključitev njenih območij Besarabije in Bukovine k Sovjetski zvezi.

S tem da podpihuje napetost med Romunijo in Ogrsko, si Moskva obeta, da bo Romune zaposlila z notranjimi težavami in jim tako odvzela moči za neodvisno zunanjo politiko. Od nje, ki naj bi predstavljala mater komunizma, vse preveč neodvisno. Zato se romunski partijski vodja Ceausescu utegne že v bližnji prihodnosti najti pred naslednjimi neprijetnimi dejstvi: izročiti Ogrski velik del Sedmograške; izseliti Madžare iz Romunije; priznati ogrski manjšini večji maneverski prostor v gospodarskem in družbenem razvoju Romunije, s čimer bi lahko okrepili za samo državo tudi nezanesljive sile.

MANJŠINSKI SPOR MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARIJO

Zadeva za manjšinami in sovjetski odnos do njih pa ni omejen samo na Ogrsko in Romunijo. Drugo polje manjšinskih sporov se nanaša na Bolgarijo in Jugoslavijo. Bolgari odrekajo, očitno s sovjetsko podporo, vsakršne narodnostne pravice Makedoncem na njihovem ozemlju, češ da Makedonci kot narod sploh ne obstajajo, ampak da so celo tisti v Jugoslaviji zgolj zahodni Bolgari. In vendar so jih upoštevali pri ljudskem štetju; leta 1944 so jih našteali 260.000 in še leta 1956 za 179.000 duš na območju bolgarske Pirinske Makedonije.

Bolgarija sicer zatrjuje, da do Jugoslavije nima nikakih ozemeljskih zahtev in to kljub, po njihovem, »bolgarski« Makedoniji. Pač pa da skuša Jugoslavija uveljaviti take zahteve nasproti Bolgariji, sklicujoč se na makedonsko narodno manjšino na njenem ozemlju. Vendar pa je samoumevno, da bi Bolgarija z uveljavitvijo svoje trditve o »makedonskih« Bolgarih pred svetovno javnostjo uveljavila tudi naravno narodno pravo, tj. v spremenjenih razmerah priključitev ločenih delov k matičnemu ozemlju.

Zanimivo je, da najdejo bolgarske trditve odobravanje zlasti v Avstriji. Bolgarija in Avstrija se pred mednarodnimi ustanovami, kar zadeva odpravo diskriminacije, enakopravnost ljudi ne glede na jezik, vero itd. vzajemno podpirata. Nedolgo sta si obe državi tudi zamenjali obiske svojih vladnih zastopnikov in izrazili soglasja glede narodnih vprašanj. Šlo je seveda tudi za avstrijski poskus, da bi se odvrnila prevelika pozornost Jugoslavije nasproti koroškemu vprašanju.

OBISKI ZIVKOVA NA KOROŠKEM

Pretekli teden je obiskal Avstrijo bolgarski predsednik Todor Živkov. Značilno za ta obisk je bilo, da je bil prvi državni poglavar, ki je v zadnjih 17 letih obiskal to avstrijsko zvezno deželo.

Svoje pomisleke k temu obisku so med prvimi izrekli koroški Slovenci. Živkov kot poglavar države, ki se krčevito brani priznati narodnostno identiteto Makedoncev v Bolgariji, je prišel na obisk v tisto zvezno deželo, ki prav tako preprečuje, da bi Slovenci v Avstriji svobodno in neovirano izražali svojo narodno samobitnost, pri čemer si je Avstrija z razliko od Bolgarije pomagala s tem, da je to neenakopravnost celo uzakonila v svoji zakonodaji od 7. junija 1976. Prav zaradi teh stvarnih okoliščin je bivanje Živkova na Koroškem dobilo jasno značilnost: naperjeno je bilo tako proti slovenski kot proti makedonski manjšini.

Avstrijska vlada se je ob obisku Živkova znašla v neprijetnem položaju. Sam zvezni predsednik Kirchschräger je smatral za umestno, zagotoviti jugoslovanski diplomatski predstavnikom, da tisti, ki so obisk na Koroškem načrtovali, niso hoteli s tem povzročiti kakih zapletljivih s koroškimi Slovenci, Sloveniji in Jugoslaviji. Dejansko pa je nestrpni nemški tisk na Koroškem s tem, da se je obširno razpisal o jugoslovansko-bolgarskem sporu okoli pravice makedonske manjšine v Bolgariji, nedvoumno pokazal, v čem je ost tega obiska.

Tako je prišlo do tega, da je morala avstrijska tiskovna agencija APA ponovno zagotoviti, da potovanje Živkova na Koroško nima nobenega oporoka z manjšinskim vprašanjem, temveč da si je hotel gost ogledati na svojo željo še to deželo, ki je doslej še ni videl (Avstrijo je prej že dvakrat obiskal, op. ur.) ter spoznati turistične in energetske objekte, ki leže zunaj dvojezičnega ozemlja. Zato so bolgarskega državnika s celovškega letališča z vso naglico prepeljali proč z »vročega« ozemlja v energetske obrate zahodno od Spittala. Ostal pa je očiček, ki ga je izrekel predsednik avstrijske ljudske stranke, da vlada ni ravnala razumno, saj je samo razgrela zanimanje mednarodne javnosti za koroško manjšinsko problematiko.

Presenetilo je tudi, da je pred kratkim celo list »Volksstimme«, osrednje glasilo avstrijskih komunistov, objavil znana stališča bolgarskega zunanjega ministra glede Makedonije, obenem z bolgarsko trditvijo o ozemeljskih zahtevah Jugoslavije nasproti Bolgariji. Možno je dvojje. In sicer, da skušajo avstrijski komunisti na ta način uloviti nekaj nemškonalionalnih glasov, zakaj v državnem zboru nimajo nobenega zastopnika in še celo v deželnih so brez njega (z izjemo Zg. Avstrije).

Ali pa je bila objava tega stališča naročena, saj večja avstrijska komunistična partija le za podaljšano roko Sovjetov. Objava bolgarskega stališča naj bi jasno pokazala sovjetsko zanimanje za to problematiko tudi v avstrijskem primeru. Prišla je lahko celo proti volji avstrijskih komunistov, ki postajajo s takimi manjšinskimi »stališči« med koroškimi Slovenci, od katerih si obetajo glasov, čež da so oni edini zanje, vedno manj prepričljivi. Občasni list »Kladivo«, ki ga izdaja komunistična skupina koroških študentov, že ne ve več, kako bi svojo partijo opravičil zaradi takega postopanja.

***

Pri tem je jasno, da zamejski Slovenci sovjetski politiki nismo čisto neznani. Preko tujih partij bo vedno znova skušala ustvarjati nesoglasja med njimi in tudi ob zahodnih jugoslovanskih mejah. In nesoglasja ob meji bodo slej ko prej v škodo ne le manjšinski skupnosti, ampak tudi večinskemu narodu.

Nujno je zato hitrejše in bolj učinkovito reševanje odprtih manjšinskih vprašanj tako na Koroškem kot na Primorskem, brez zavlačevanj in izigravanj, kar je bil npr. prav zadnji vladni osnutek o globalni zaščiti. Za zamejsko narodno skupnost pa je to eden razlogov več, da nastopa samostojno ter se socialno in kulturno razvija.

I. F.

Papež Janez Pavel I. v Lateranu

Papež ni samo poglavar katoliške Cerkve, temveč tudi škof rimskega mesta. Njegova stolnica je bazilika sv. Odršenika v Lateranu. Zato jo vsakokratni sveti oče kmalu po izvolitvi vzame v svojo posest, Papež Janez Pavel I. je to storil v soboto 23. septembra.

Na potu iz Vatikana v Lateran se je ustavil na Campidogliu, kjer je sedež rimske občine ter sta ga sprejela rimski župan Argan in občinski odbor. Župan je v pozdravu dejal: »Pričakujemo od vaše svetosti solidarnosti z delovnim ljudstvom in obsojda tistih, ki se okoriščajo s trpljenjem bližnjega. Rim se zaveda, koliko njegove zgodovine ima pečat Cerkve, ki jo Vi posebej ljube in vodite. Nobena laična vlada ne more iti mimo nje, saj je eden povezujočih dejavnikov rimskega občestva.«

Papež je na te besede odgovoril, da so mu problemi večnega mesta zelo blizu in da je pripravljen nuditi svoj prispevek k moralnemu in duhovnemu redu, kar odgovarja svojski naravi njegove službe.

Sv. očeta je na pragu bazilike sprejel kardinal vikar rimskega mesta Poletti in mu izročil ključke svetišča. Papež Janez Pavel I. je svoj govor navezal na tri berila, ki jih je izbral papežev ceremonijer.

Prvo berilo je govorilo o Jeruzalemu v preroškem videnju Izaija. Tudi o Rimu se da reči, da »bo nad teboj zasijala božja slava in bodo narodi hodili v tvoji luči«. Res, Rim doživlja neprestano romanja vernikov, toda najdejo ti v mestu vzor krščanskega občestva? Bomo zmožni uresničiti prerokove besede: »Ne bo več slišati o nasilju na svetu in tvoj narod bo ljudstvo pravičnih? Prof. Argan je malo prej v pozdravu dejal: »Ljubezen do bližnjega in še posebej do nesrečnih in izkoriščanih je krščanska zapoved.« Spominjam se — je nadaljeval papež — med molitvami, ki sem jih izgovarjal, tudi besed: grehi, ki kličejo k nebu po maščevanju so... zatirati reveža in odtrgavati delavcem pravični zaslužek. Rim bo postal res krščanska skupnost, če bo imel ljubezen do revežev. Ti so po besedah sv. Lovrenca resnični zaklad Cerkve, zato jim je treba pomagati.

Drugo berilo iz pisma Rimljanom je po besedah sv. očeta bilo zanj nekoliko neprijetno. Danes je namreč tako težko spraviti v sklad pravice človeške osebe, zakon in avtoriteto. Neomejena svoboda je podobna neukročenemu konju, avtoriteta pa modremu konjeniku, ki sedaj nežno sedaj z ostrogo sedaj z uzdo ali celo bičem vodi svojega konja. Tudi v Cerkvi sta svoboda in avtoriteta problem. Škofje naj gledajo, da vsi sodelujejo in cenijo usluge ter karizme laikov, verniki pa naj se vključijo v Kristusa. Duhovniki, redovniki in redovnice naj posebej ne pozabijo, kaj so Bogu ob posvečenju obljubili.

Evangelij je pozval papeža na njegove dolžnosti: oznanjati božjo besedo, ponižno sicer, a ne boječe. Pri tem se bo ravnal po navodilih svojega velikega predhodnika Gregorja Velikega. Druga dolžnost bo »krščevasi«. Evangelizacija nujno vodi k prejemanju zakramentov. Pri tem naj se pazi, da pri bogoslužju ne pride do svojevoljnosti, ki so v nasprotju z evangelijem. Tretja dolžnost bo vladati in služiti. Sv. Gregor Veliki uči: »Pastir naj bo sočuten do podrejenega, naj se čuti enak z dobrimi, a naj nima strahu nastopiti z oblastjo do hudobnih. In ko kara drugega, naj ponižno priznava, da je njemu enak.«

Neenotni Bližnji vzhod

■ V tridesetletni zgodovini judovske države ne pomnijo takega sprejema kot ga je doživel ministrski predsednik Begin ob svojem povratku iz ZDA. Na letališču je Begin pozdravil tudi italijanski zunanji minister Forlani, ki je malo prej zaključil svoj obisk v Tel Avivu.

■ Nekaj milijonov Egipčanov je nadvse slovesno sprejelo predsednika Sadata ob povratku v domovino iz Camp Davida. Spotoma se je ustavil v Maroku, kjer je informiral kralja Hasana o doseženem sporazumu. Egipčanske množice si po treh desetletjih spopadov z Izraelom, ki so terjali nad sto tisoč mrtvih in ogromno materialno škodo želijo obdobje trdnega mira, čeprav bo za dosegajo cilja potrebno še veliko naporov in dobre volje.

■ Po srečanju v Camp Davidu se je ameriški zunanji minister Cyrus Vance podal na pot, da pridobi jordanskega kralja Husaina in Saudsko Arabijo za mirovni načrt, ki sta ga sprejela Begin in Sadat pod Carterjevimi vodstvom, vendar Vance v svojem poslanstvu ni uspel. Husein mu je dejal, da je v sporazumu v Camp Davidu vse preveč takih točk, ki jih je treba po-

jasniti. Ker Jordanija ni sodelovala na razgovorih v Camp Davidu, ni na sporazum vezana ne legalno ne moralno. »Ohranil bom stik z ZDA,« je dejal kralj Husein, »toda nočem sprejeti prehitrih ukrepov. Možnost ločenega miru med Egiptom in Izraelom bi zrušila temelje moje politike in mojega prepričanja. Sicer pa, če smo izgubili Cisjordanijo, je tega kriv Egipt, ki nas je leta 1967 »vpletel v spopad.« Vancejevi razgovori v Riadu v Saudski Arabiji so bili nekoliko lažji kot s Huseinom. V Riadu mu je bilo rečeno, da je saudska vlada zainteresirana na nadaljevanju razgovora z namenom, da pride do splošnega soglasja. Zelo hladen sprejem je Vance doživel v Damasku, kjer mu je predsednik Asad dejal, da je sporazum v Camp Davidu docela nasproten stališčem, ki jih zastopajo arabske države »fronte odločnosti«. Pogovor je pa bil zelo izčrpen in je trajal kar pet ur.

■ Pred prihodom ameriškega državnega tajnika Vanceja v Damask so se tam sestali predstavniki držav »fronte odločnosti«, ki jo sestavljajo Sirija, Alžirija, Libija, Južni Jemen in Palestinska osvobodilna fronta. Sklenili so, da se z Egiptom prekinajo vsi stiki, tudi ekonomski, ustanovi se enotno vojaško poveljstvo; sedež Arabske lige se iz Kaira prenese v kako drugo državo; sirskega predsednika Asada naj gre čimprej v Sovjetsko zvezo, da se vzpostavi politično in vojaško ravnovesje na Bližnjem vzhodu. Obenem bo dala Libija Siriji in Palestincem 500 milijonov dolarjev pomoči.

Draga 1978: okrogla miza v nedeljo 3. septembra popoldne

Bralci pišejo

Kulturni domovi pripadajo vsem Slovincem

Iz Rima je kot bomba prišel zakonski osnutek za Slovence, ki ga je rimska vlada izdelala na podlagi 8. člena Osimskih sporazumov. Ta osnutek, kot je bilo predvideti, ponuja Slovincem v Italiji toliko kot nič. V bistvu pomeni klofuto v obraz državljanom slovenskega jezika, katerim so fašisti odvzeli vse narodne in druge pravice. Namesto da bi nam demokratična italijanska vlada te krivice popravila, nam ponuja osnutek, ki nas v bistvu še nadalje zapostavlja, saj npr. sploh ne upošteva Slovencev na Goriškem in v Beneški Sloveniji.

Zakonski predlog pa je brutalno pokazal še nekaj. Namreč voljo italijanske in jugoslovanske vlade, da nas ne upoštevata kot subjekt, ampak da nas imata za predmet barantanja. Posledica tega je ideološka diskriminacija, ker pač sedanja jugoslovanska oblast ne upošteva vseh Slovencev v Italiji, ampak samo komuniste in tiste, ki so tako ali drugače njej podložni in ji pripravljani služiti. Pred dvajsetimi leti je italijanska vlada dala odškodnino za požgani Narodni dom. Le-ta je bil last vseh Slovencev, kljub temu pa je bila odškodnina vrnjena privatni družbi Dom, ki gotovo ne predstavlja vseh Slovencev v Italiji. Pred dvajsetimi leti smo demokratični Slovenci zamenjali temu protestirali.

Po novem zakonskem osnutku, o katerem gre beseda v teh vrsticah, je rimska vlada pripravljena dati v uporabo tudi kulturni dom pri Sv. Ivanu v Trstu isti »S.p.A. Dom Immobiliare Triestina«. Slovenci v Italiji zahtevamo, da italijanska vlada vrne odvzeto imovino vsem Slovincem brez razlike na ideologijo ali politično pripadnost, ker vse dosedanje ukrepanje

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Zaslužne šolske sestre

O šolskih sestrah je koroški »Naš tednik« v svoji jubilejni izdaji za tridesetletnico izhajanja zapisal: Nič manj važen in zaslužen dejavnik pri posredovanju zdrave in »zveličavne narodne omike« kot slovenski duhovniki so naše šolske sestre. V svojih slovenskih šolah v St. Petru (pri St. Jakobu v Rožu) in St. Rupertu (pri Velikovicu) so v teku tri četrta stoletja vzgojile in izšolale cele generacije zavednih in izobraženih žena, mater in gospodinj, ki so danes najbolj zanesljive nositeljice in posredovalke narodnih izobraževalnih vrednot ter pravi stebri versko in narodno zavednih družin.

Nov slovenski kulturni dom na Koroškem

V St. Primožu v občini Skočijan (St. Kanžian) na Koroškem gradijo slovenski kulturni dom, ki bo prvi na območju te občine. V njem bo dobilo prostore kulturno društvo »Danica«. Gradnja poteka kot delovna akcija, v kateri sodeluje tudi mladina iz Slovenije, torej z obeh strani meje. Omenjeno kulturno društvo ima svoj sedež v St. Vidu v Podjuni. Bližnji St. Primož pa leži prav sredi tega območja blizu Zablanskega jezera (Turnersee). Na istem zemljišču naj bi ob kulturnem domu zgradili še otroški vrtec, obstaja pa že tam podružnica slovenske posojilnice iz Dobrole vasi.

Širite „Katoliški glas“

Iz Slovenije

750 let župnije Črnomelj

Črnomaljsko župnijo je ustanovil oglejski patriarh Bertold. Kraj se je takrat imenoval Shirmemel. 700 let je župnijo vodil križniški red. Leta 1752 je pripadla goriški, leta 1786 pa ljubljanski škofiji.

Na praznik Marijinega rojstva 8. septembra zvečer je škof dr. Lenič posvetil novi daritveni oltar, glavna slovesnost pa je bila dva dni nato, ko je glavno mašo opravil ljubljanski nadškof Pogačnik. Duhovno se je fara na proslavo pripravila tako, da so več zaporednih nedelj pridigali duhovniki, ki so ali v Črnomlju doma ali pa so v kraju službovali.

Sedanji župnik Franc Urbanija, ki je v Črnomlju od leta 1972, je za ta jubilej izdelal posebno brošuro, ki jo krasi 31 slik. Na koncu jubilejne knjižice so besede: »Našim prednikom je skozi stoletja izpovedovanje vere pomenilo nekaj velikega. Življenje bi jim bilo prazno in dostikrat brezupno, če bi jim vera ne dajala vsebine in cilja. Skozi stiske sveta in tolažbo Boga so potovali rod za rodom po tej naši zemlji. Padali so in vstajali, hoteli dobro in delali hudo, iskali resnico in podlegali zmotam, ljubili in sovražili, vedno pa imeli oči in srca uprta kvišku. Pri tem jim je pot kazala župnija s svojimi duhovniki.«

★

■ Slovenski jezik ima nesluteno bogastvo izražanja. Pa smo doslej mislili, da se lahko s tem ponaša samo italijanščina. Po starem se je namreč reklo, da se otroci v šoli »učijo«. Toda v poročilu o stanju ljubljanskih osnovnih šol za leto 1977, predloženem slovenski vladi je ta izraz zamenjal čudovit stavek: da je v šolah »potekalo uresničevanje vzgojnoizobraževalnih smotrov in podružabljanje vzgoje z opredeljenimi programi.« Treba je povedati učeno, da svet ne bo jemal stvari prelahko!

Slovensko podjetje v Švici

»Iskra« iz Kranja, znani slovenski koncern elektrone, je pred kratkim prevzela v svoje roke tovarno Perles v Švici, ki zaposluje 250 delavcev in ima svoj obrat tudi v Barceloni v Španiji. S to tovarno je kranjska »Iskra« že nekaj let uspešno poslovala. Ker pa se švicarska tovarna nahaja že dalj časa v težavah, se je »Iskra« odločila, da jo prevzame. Med drugim tudi zato, da bi ohranila z njo izmenjavo v vrednosti okrog 8 milijonov v vsako smer. Vse to bi prenehalo, če bi švicarsko tovarno zaprl. Izvoz »Iskre« tvori kar 7 odstotkov jugoslovanskega izvoza v Švico.

Denar za francosko partijo

Jean Montaldo piše v svojem novem delu »Finance komunistične partije Francije« naslednje:

»Potem ko smo raziskali z vseh vidikov denarne vire PCF (francoske komunistične partije)... smo dospeli do vrha te piramide. Na tem vrhu kraljuje, začuda, neka banka. Gre za Banque Commerciale pour l'Europe du Nord - BCEN (tj. Trgovska banka za severno Evropo). Ta banka je dejansko sovjetska ustanova, ki vodi knjige za francosko partijo in njene frontne organizacije ter upravlja z maso njenih sredstev in interesov.«

Banka BCEN, imenovana na kratko Euro-banka, je v Parizu nameščena sovjetska banka in nič drugega kot podružnica državne sovjetske banke (Gosbanke) in sovjetske banke za zunanjo trgovino (Vnehtorgbanke).

»Z glavnico okrog 13 milijard frankov zavzema BCEN prvo mesto med inozemskimi bankami v Franciji. V tem prekaša francoske podružnice največjih ameriških bank — Bank of America, City Bank ali pa Morgan Guaranty Trust Company.«

V skladu s francoskim zakonom vodi banko BCEN francoski državljani Guy de Boysson (59), član stare plemiške družine in od svojih mladih nog komunist.

»Gospoda Boyssona in njegove pomočnike usmerja več vodilnih sovjetskih nameščencev.« Ta čas je najvišji sovjetski zastopnik v tej ustanovi njen podpredsednik in glavni ravnatelj Vladimir Ponomarev.

F.T.U. News

● Franciškiški red ima kar štiri kardinale. So to Juan Landazurri Rieckets, nadškof v Limi (Perú) Evaristo Arns, nadškof v Sao Paulu (Brazilija), Aloisio Lohrschneider, nadškof v Fortalezi (Brazilija) in Ferdinand Antonelli, bivši rektor zavoda Antonianuma v Rimu. Tu je bil letos imenovan za tri leta za generalnega tajnika p. Bruno Korošak, profesor dogmatike.

ŠKOFIJSKO ZBOROVANJE TRST: Kristjani iz oči v oči

Tiskovna konferenca škofa Bellomija

Od konca vojne ni bilo primera v tržaški Cerkev, ki bi tako močno izstopal kakor škofijsko zborovanje že ob napovedi. Državne in privatne radijske postaje, privatna televizija, krajevni časopisi, duhovniki pri vseh mašah so v enem dnevu napovedali prvo škofijsko zborovanje.

Škof Bellomi je v svoji tiskovni konferenci v časnikarskem krožku izročil družbenim občilom in ambonu napoved zborovanja ter razne okvirne pobude v zvezi s tem dogodkom.

Kot oznanjevalci božje besede se pripravljamo na dogodek, ki bo važen in pomemben za obe verski skupnosti v škofiji. Nekdo se je že izrazil, da začnemo od ničle, če pomislimo na pristop redovnic in laikov. Pristop, ki je soodgovornost in sodelovanje razširjenega kroga v krajevni Cerkev.

Prvi korak je ta: naj se ljudje zavedajo, da obstajajo ti verski in cerkveni problemi in da smo poklicani, duhovniki in laiki, k verski prenovi. Škof pričakuje od »baze« in ne samo od duhovnikov novih idej, novih prijemov, novih konkretnih pobud.

V desetih komisijah, ki pripravljajo zborovanje, je prostora za vse, tudi sedaj v zadnjih dveh mesecih ali tudi samo v času zborovanja. Kot verni ljudje lahko marsikaj povemo današnjemu človeku s prijemi pokoncilске Cerkve. Škof je pogledal v oči vsakemu izmed nas in pričakuje odziva pri vseh. Od bolnikov do izobražencev, od gospodinj do upokojencev, od mladine do izkušenega človeka.

V časnikarskem krožku je bilo v soboto 23. septembra prisotnih okrog 40 časnikarjev in predstavnikov tiska. Ozračje ni bilo bogve kaj toplo, poročila naslednjega dne pa so bila izčrpna.

Tako vsa tržaška javnost sedaj ve, da bo zborovanje od 7. do 10. decembra s pričetkom v stolnici sv. Justa in zaključkom v pomorski postaji. Vmes pa se bodo sestajali člani raznih komisij, ki ne bodo debatirali v prazno, temveč na podlagi referata. Ta referat pa je skupek enoletne razprave nad 400 članov. Škof je izročil vernikom in zlasti bolnikom poseben obrazec molitve za namene tega zborova-

nja. Kdor pazljivo bere to molitev, dobi v njej celotno sliko verske preнове. Ta molitev naj se razširi po domovih.

Škof je omenil še razne pobude, ki bodo pripravljale osrednji dogodek; o teh bomo še poročali.

Torej zborovanje bo. Važno je za celotno slovensko versko skupnost, da pride na ta dogodek pripravljena. Saj moramo sami dokazati in pokazati, da živimo in si želimo preнове. - Dušan Jakomin

Nova gledališka sezona

Jesen je tu, počitnice so že za nami. Čas počitka je potekel tudi za igralce SSG iz Trsta, ki so že začeli z vajami. Pred namu je nova gledališka sezona. Gledališče se pripravlja nanjo s spremenjenim vodstvom. Vsem, ki se zanimajo za gledališče, je gotovo znano, da je prevzel mesto gledališkega ravnatelja Miroslav Košuta.

V četrtek 14. septembra so se v Gorici sestali predstavniki SSG iz Trsta, Zveze slovenske katoliške prosvete in Slovenske prosvetne zveze. Na tem sestanku smo se približe seznanili z novim ravnateljem, ki nam je predstavil program za novo sezono. Ta program je bil sicer že delno znan, saj ga je sestavilo že prejšnje vodstvo ob koncu lanske gledališke sezone. Letošnji program je precej uravnotežen, saj ga sestavljajo v glavnem klasična dela svetovne dramatik:

Miroslav Krleža: *Leda* - komedija karnevalske noči v štirih dejanjih ob 85. obletnici avtorjevega rojstva; Bertolt Brecht: *Mati Korajza in njeni otroci* - kronika iz Tridesetletne vojne v devetih slikah; Mihail Bulgakov: *Ivan Vasiljevič* - komedija v treh dejanjih; Carlo Goldoni: *Nergač* (Sior Todero Brontolon) - komedija v treh dejanjih.

Poleg teh predstav, ki bodo v izvedbi SSG iz Trsta, bodo v abonmaju še gostovanja dveh gledališč iz Slovenije in gledališča Komedija iz Zagreba. Vse te predstave bodo v goriškem gledališču Verdi. Prva letošnja predstava bo v četrtek 19. okt.

Izven abonmaja bo SSG naštudiralo tri dela: Lojze Cijak: *Neurje* - drama v štiri-

»Dunaj in njegovi Slovenci«

Pod tem naslovom sta klub »Mladje« in Slov. informacijski center iz Celovca izdala nedolgo tega turistični priročnik; pripravil ga je koroški rojak dr. Pavel Zdovec, ki poučuje slovenščino na dunajski univerzi.

Priročnik nas popelje mimo vseh dunajskih zanimivosti, ki spominjajo na Slovence: stavbe arhitektov Plečnika in Fabianija. Predstavlja nam slovenske osebnosti v zvezi z dunajsko univerzo kot škofa Sladkonjo, Tomaža Prelokarja, Luka Knafle ter novejšje kot slavista Frana Miklošiča, jedrskega fizika Jožefa Štefana iz Celovca — oba sta bila rektorja na univerzi. Seznan nas z našimi pesniki, ki so v tem mestu študirali, Prešernom, Stritarjem, Cankarjem ter Anastazijem Grünom. Poleg tega pa še da vsa druga pojasnila o muzejih, knjižnicah ter galerijah. Ob koncu knjige sledi še prikaz »Koroški Slovenci v sodobni zgodovini (od 1921 do 1977)«.

Oddolžitev bazoviškim žrtvam

V nedeljo 24. septembra dopoldne je bila na prostem pred spomenikom bazoviškim junakom veličastna manifestacija, ki so jo v znak protesta proti ponovni oskrnitvi organizirali Slovenci različnih prepričanj. Večina številnih udeležencev se je zbrala v Bazovici sami, odkoder je spredel v venci, prapori in transparenti krenil proti morišču, kjer so leta 1930 ustrelili od posebnega fašističnega sodišča na smrt obsojene mlade rojake Bidovca, Miloša, Marušiča in Valenčiča.

Tu so člani TPNZ najprej zapeli žalostinko Žrtvam, med izvajanjem katere so razne organizacije, med temi tudi Slovenska skupnost, položile vence k spomeniku. Po pozdravu predstavnika bazoviških organizacij dr. Karla Mezgeca so se zvrstili razni govorniki: Dušan Košuta, Antonino Cuffaro, Filibert Benedetič, Drago Štoka in Boris Race. Vsi so izrazili ogorčenje nad ponovnim oskrnjenjem spomenika, ki simbolizira narodni odpor tržaških oziroma primorskih Slovencev pod fašizmom in poudarili nujnost, da mirnodušno ne dopustimo nadaljnjih napadov na naše spomenike in organizacije.

KLIC PO SVOBODI IN ŽIVLJENJU

Deželni tajnik SSK dr. Drago Štoka je v svojem govoru, ki je žel vidno odobravanje prisotnih, med drugim dejal, da je mučeniška smrt štirih slovenskih fantov pretresla vso takratno demokratično Evropo in zavest slehernega primorskega rojaka. Toda to ni bil klic po smrti in maščevanju, ampak klic po svobodi in življenju. Ko je 15 let po njihovi mučeniški smrti zasijala svoboda, je bila prva skrb vseh nas, da smo jim postavili sicer skromen, a toliko bolj pomemben spomenik, ki še danes vznemirja in moti naše nasprotnike, saj je letošnja že sedma podla oskrum-ba le-tega.

Tem sovravnikom Slovencev — je nadaljeval dr. Štoka — in vsega, kar je slovensko, zagotavljamo: »Kras je naš, ves prepojen z našim delom in žrtvami, zato ga bomo znali z vsemi močmi braniti in ohraniti, kot smo ga znali skozi stoletja do današnjih dni.«

Ob zaključku je pozval vse pristojne oblasti, naj zastražijo spomenik, primerno uredijo dohode in okolje, tako da se bomo lahko leta 1980 — tj. ob 50-letnici ustrelitve bazoviških junakov — vsi enotno in dostojno oddolžili njihovemu spominu.

Ob koncu se je izrazom solidarnosti pridružil predstavnik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Karel Smolle.

Poimenovanje osnovne šole v Trebčah

Dolgoletno prizadevanje Trebčencev, da bi svojo šolo poimenovali po Pinku Tomažiču, se je v nedeljo 24. septembra uresničilo. Na šolskem vrtu se je zbrala velika množica in vsakemu so že pri vходу žene in dekleta, oblečene v narodne noše, ponudile spored slovesnosti in kratke življenjepis Pinka Tomažiča z njegovimi zadnjimi pismi svojemcu pred ustrelitvijo.

Ob treh popoldne je slovesnost odprl ravnatelj Egidij Srnad. V kratkem, a lepem govoru je pojasnil pomen poimenovanja šole ter vse prisotne pozdravil v ime-

nu učiteljskega zbora, učencev in njihovih staršev. Predstavnica staršev Renata Kralj-Collerig je med drugim dejala, da je poimenovanje šole po Pinku Tomažiču velika pridobitev ne samo za Trebče, ampak za vse Slovence v Italiji.

Najbolj ganljiv pa je bil trenutek, ko je Pinkova mati Ema Tomažič v spremstvu dveh osnovnošolskih otrok stopila k spomeniku in odkrila doprsni bronasti kip svojega sina ter ganjena spregovorila: »Predragi učenci, ljubite to vašo in našo šolo. Ljubite to našo zemljo, prepojeno s krvjo in znojem naših ljudi!« Takoj nato je domači župnik s kratko molitvijo prosil božjega blagoslova za to šolo, da bi se v njej vzgajal dober, pošten in veren rod.

Nato so bili na sporedu številni govori in pozdravi ter branje pisemenih čestitk mnogih, ki se niso mogli osebno udeležiti slovesnosti. Sledil je bogat in dobro pripravljen kulturni program, ki so ga podali osnovnošolci, vaška mladina in domači pevski zbor »Primorec«.

Trebčenci so se za to slovesnost veliko pripravljali in dosti žrtvovali. S prostovoljnimi delom in denarnimi prispevki vaščanov so postavili spomenik ter lepo uredili tudi zunanje šolske prostore. Po tako uspehi slovesnosti so se čutili poplačani za ves trud ter so vsi številno množico povabili na zakusko.

Naj bi bila naša šola sedaj in v prihodnosti zares središče narodne in verske vzgoje, žarišče znanja in kulture.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi na otvoritveni večer v letošnji sezoni z razgovorom

O DRAGI 1978

Večer bo v društvenih prostorih, ul. Donizetti 3 v ponedeljek 2. oktobra ob 20.15.

Podpora tržaškim stalnim gledališčem

Deželni odbor je odobril posojilo za obe tržaški stalni gledališči. Italijansko gledališče Verdi bo dobilo 1,5 milijarde posojila, Slovensko stalno gledališče pa 300 milijonov lir. Za omenjena posojila namreč garantira dežela Furlanija-Juljska krajina. Gledališče Verdi prireja poleg dramskih predstav tudi operne nastope, ki so poseben dragi.

SSG v Trstu, ki je sedaj javna ustanova, ima novega ravnatelja v osebi Miroslava Košute. Pred njem je 20 let vodil gledališče dr. F. Benedetič. Od novega ravnatelja pričakujemo, da bo gledališko politiko vodil tako, da bo ustrezala čim večjemu številu slovenskih ljudi v naši deželi, katerim so gledališke predstave v prvi vrsti namenjene. Zato naj se pri izbiri gledaliških del ne gleduje samo pri matici Sloveniji, temveč naj upošteva tudi želje in predloge našega občinstva v zamejstvu. Ta publika si želi, da bi se kdaj prišla na vrsto dela, kot je bil Slovenski pasijon, Kmečki miserere in Vojaški rekvijem. To so bila dela, ki so takrat napolnila dvorane tržaškemu gledališču in mu pridobila gledalce. Tudi takih odrskih del si želi naša publika poseben še zato, ker jih v Sloveniji nikjer ni videti, ne v gledaliških dvoranah ne na televiziji.

Msgr. Alojzij Turk je v imenu vseh udeležencev ekumenskega romanja izrekol pozdrav pravoslavnemu škofu v Novem Sadu

Zora Piščanc: Deseto ekumensko potovanje

Msgr. Turk nam je že prej uravnaval pot do vseh visokih cerkvenih dostojanstvenikov. V Novem Sadu nas je v cerkvi predstavil tamkajšnjemu pravoslavnemu škofu kot ekumensko skupino s Tržaške in Goriške, nakar nas je škof nagovoril in se zahvalil za naše zanimanje. Cutili smo, da mu besede prihajajo iz srca. V spomin smo mu poklonili knjigo o Sloveniji, katere je bil očito vesel.

V katoliški cerkvi smo nato prisostvovali poročni maši v madžarščini. Po maši smo šli na ogled mesta, zlasti še Petrovaradinske utrdbe, ki stoji na griču na drugi strani Donave. Od tod se nam je odprl pogled na vse mesto, na Donavo tik pod utrdbo, ki tu v ostrem kolenu zavije proti Beogradu. Zlasti v času turških napadov je bila Petrovaradinska utrdba zelo pomembna. Pod nami so bile strnjene hiše starega mesta, v daljavi pa so se dvigale

stolpnice novega dela; vse se je zgubljalo v razsežnost do zameglenega obzorja. Prenočišče in vso oskrbo smo imeli v Park hotelu ob Donavi.

IZREDNO DOŽIVETJE V RUSKEM KRSTURU

Naslednji dan je bila nedelja. V Rimu so se dva dni prej začele priprave za izvedbo novega papeža. Pod vtisi prijetnega potovanja smo le bežno pomislili na ta važni dogodek. Zato pa smo bili tem bolj presenečeni, ko je pred odhodom v Ruski Krstur prišel v avtobus msgr. Turk in nam ves radosten javil: »Imamo novega papeža!« Razgrnil je časopis in nam pokazal njegovo sliko. Burno ploskanje je sledilo njegovim besedam in časopis je nato romal iz roke v roko. Imenoval se bo Jancz Pavel I. je nadaljeval g. Turk in opisal zadnje rimske dogodke in življenje novega papeža.

Sonce je zlatilo ravna polja, kmečke vase in življenje v njih. Prispeli smo v Ruski Krstur še mnogo pred mašo, ki je bila napovedana za 10. uro. Pred cerkvijo so nas v dveh strnjenih vrstah pričakali otro-

ci, moške in žene, ki so nas toplo pozdravili. Črna oblečene ženske so nas objemale in poljubljale kakor da bi se od vedno poznali. Čakali so nas in nato spremili v cerkev, prenapolnjeno rusinskih vernikov. Začela se je sveta maša v vzhodnem katoliškem obredu. Trajala je poldrugo uro, a nobenemu se ni zdela predolga. Videli smo pobožno ljudstvo, njihovo živo vero, vsebinsko bogate mašne obrede, zlasti pa prislunhili množičnemu petju, s katerim je vsa cerkev spremljala sveto daritev. Obhajilo smo prejeli pod obema podobama. Rusini se obhajila niso udeležili, kajti oni se nanj pripravljajo z večdnevni strogim postom in prejmejo obhajilo le parkrat na leto. Po končani maši je mo-gočno zadonela pesem »Mnogaja ljeta« v pozdrav novoizvoljenemu papežu. Glasovi so se zlivali v čudovito enoto in harmonijo, da bi jo še pri Sv. Petru z ganotjem poslušali.

Redovnice, ki stanujejo poleg cerkve, so nas po maši postregle in nam razkazale šolske prostore, kjer poučujejo krščanski nauk. Tega pouka se udeležuje vsa mladež, okrog 80 po številu. Imajo tudi svojo

mašo, zato jih pri glavni maši ni bilo veliko. Ko smo se vrnili, so nas pred cerkvijo prijazne ženske še čakale. Pozdravljanja ni bilo konca. Zdelo se je, da smo jim prinesli praznik, saj se nobeni ni mudilo domov, čeravno je ura šla že na poldne.

Po lepem doživetju v Ruskem Krsturu smo bili po vrtnitvi v Novi Sad sprejeti od evangeličanskega škofa v njegovi palači. Najprej nam je čestital k izvolitvi novega papeža in poudaril svojo naklonjenost do ekumenskega gibanja. Gdč. Felicitata Vodopivec mu je v imenu vseh poklonila knjigo o Sloveniji, nakar nas je škof spremil do ceste.

PO FRUSKI GORI

Kadarkoli nas je ekumenska pot peljala proti Beogradu ali proti domu, vedno so naši vodniki opozorili na nizko gričevje proti severu: »Tam je Fruška gora!« Pri tem smo se spraševali, če bo nam kdaj dano, da jo obiščemo. Pa se nam je letos sreča nasmehnila in v ponedeljek 28. avgusta smo se v zgodnjem jutru odpeljali proti temu gričevju, ki je nekaj nad 500 m

Jezovi in mostovi na Soči

V Osimskih sporazumih je predvideno, da bodo nastali na Soči novi mostovi in jezovi. Predvsem gre za nov most pri Solkanu, čez katerega bo šla nova cesta, ki bo povezovala Brda z Novo Gorico in bo tekla po italijanskem ozemlju na pobočju Sabotina. Nekoliko severno od sedanjega solkanskega železniškega mostu bodo Jugoslovanci zgradili jez na Soči, ki bo zajel tok vode in bo služil za novo elektrarno.

V istih sporazumih je pa predvideno, da bodo tudi Italijani uporabljali vodo iz Soče v svoje namene in sicer za namakanje gradišanskega in krmanskega polja. Ker bo pa novi jez na jugoslovanski strani zadrževal vodo na Soči, so Italijani sklenili, da na svoji strani zgradijo podoben jez, ki bo zbiral vodo za namakanje. Jez bo nekje severno od sedanjega pevskega mostu. Niso se pa še odločili, kje točno naj bi postavili svoj jez. Eni so za to, da bi cesta tekla po jez. Drugi menijo, naj bi postavili jez severno od pevskega mostu. Toda kje? Vsekakor na italijanskem delu Soče, gre le za to, ali naj ga postavijo za nekaj sto metrov više ali niže. Najbrž se bodo odločili za tisto varianto, ki hoče, naj bo novi jez pod štmavrom tako daleč od pevskega mostu, da ne bo kvaril edinstvenega pogleda na Sočo, ki ga ima človek s tega mostu. Jez pa bodo gotovo zgradili, ker je vlada že nakazala 11 milijard za stroške.

Jez na italijanski strani bo služil za zbiralno jezero, kjer se bo zbirala voda za namakanje polja na furlanski strani. Namakalni kanali so namreč v glavnem že zgrajeni, manjka le še voda iz Soče. Ta bi morala teči iz novega zbiralnega jezera.

Naj omenimo še, da so v gradnji oz. so bili zgrajeni še drugi mostovi na Soči. Sedaj dokončujejo novi most pri Ločniku, ki bo nadomestil sedanjega, dotrajanega. Med Sovodnjami in Štandrezem je že v uporabi novi most, ki veže industrijsko cono s cesto Gorica-Gradiška. Pri Sovodnjah je pa v gradnji še večji most, ki bo čezenj tekla nova avtomobilska cesta ob Vileša do obmejnega bloka pri Štandrezu.

Sovodnje

Občinska seja 21. septembra. Po odobritvi zapisnika zadnje seje so bili svetovalci seznanjeni o oddaji del za gradnjo občinske telovadnice. Dela je prevzelo podjetje CESIA iz Trsta. Od prvotnih 177 milijonov lir, namenjenih za dela, bo morala uprava dodati še 17%, vendar v to vsoto niso všteti stroški za ogrevanje in podobno. Svetovalci so odobrili ta povisek, ki je povezan s spremembo proračuna. Zupan Češčet je zagotovil svetovalcem SSK, da sprememba pri proračunu ne bo vplivala na dela, ki se nanašajo na popravilo šolske stavbe v Rupi ter za zgraditev kanalizacije. Sklenjeno je bilo, naj se za kanalizacijo izdelata načrta.

Občinski svet je odobril stroške za prevoz otrok iz Vrha in Gabrij v otroški vrtec v Rupo, otrok iz Gabrij v osnovno šolo v Sovodnje ter otrok italijanskih staršev v Gorico. Za te prevoze bo morala občina plačati po 38.000 lir na dan, kar bo zneslo za celo šolsko leto čez 9 milijonov lir. V zvezi s tem je prišlo med svetovalci do precej ostre debate. Eni so bili mnenja, da bi morali starši otrok, ki se prevoza poslužujejo, prispevati neko vsoto, drugi z županom pa so bili mnenja, naj se problem prouči enkrat kasneje in se tako prepreči nepredvideni zapletljaji.

Ponovno je tekla razprava o načinu odkupa zemljišča, ki zadeva telovadnico. Prav tako so svetovalci znova razpravljali in odobrili z različnimi pogoji prodajo manjših kosov občinske zemlje v Sovodnjah in v Rupi. Tudi je bil odobren nakup novih omar za občinske urade, stare pa bodo uporabili za arhiv. Svet je nadalje pristal, da se plača dela za ureditev električne napeljave v občinski stavbi, prav tako pleškarska dela v otroškem vrtcu v Sovodnjah ter preostale stroške ob pobratenu s Skofjo Loko. Za vse to bo uprava porabila 6,5 milijonov lir. Organistom in cerkvenikom se zviša letni prispevek za 10.000 lir. Deželni prispevek 800.000 lir je bil razdeljen med 13 najbolj potrebnih občanov.

Zadnja točka dnevnega reda je bila tajna. Svetovalci so razpravljali o pokopališki službi ter o neljubem dogodku, ki se je s tem v zvezi primeril. Ta pogovor je sprožil debato o celotni problematiki občinskih nameštencev.

Med raznim je župan seznanil svetovalce o nekaterih predlogih. Tako bi bila nujno potrebna zgradba, v kateri bi bilo

vse orodje, ki je last občine; svoj prostor naj bi imeli tudi poštni urad, občinska knjižnica in ambulanta. Svetovalec SSK pa je občinski svet opozoril na pisanje časopisov ob prihodu parlamentarne komisije za izvajanje Osimskih sporazumov, da naj bi se zgradila tudi manjša mešana industrijska cona na področju med Sovodnjami in Mirmom. Pri tem so vsi svetovalci posegli v debato.

Občni zbor PD »Štandrez«

Z izvolitvijo novega odbora, ki ga sestavljajo Antonič Marinka, Brajnik Marko, Breščak Milan, Krpan Lucijan, Mučič Jordan, Mučič Mario, Pavio Lucijan, Paulin Damjan, Selva Viktor, Srebotnjak Vanda, Tabaj Božidar, Zavadvav Stanislav in Znidarčič Silvana se je zaključil redni občni zbor PD »Štandrez«, ki je bil v četrtek 21. septembra v prosvetnem domu »Anton Gregorčič« v Štandrezu. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Emil Cingerli, Majda Paulin in Milena Zavadvav, medtem ko sestavljajo razsodišče Dušan Brajnik, Ivo Češčet in Pavel Marušič.

Daljše poročilo o poteku tega občnega zbora bomo objavili v prihodnji številki.

Nova večina v tržaški pokrajini

V soboto 16. septembra so po večmesečni krizi izvolili novi pokrajinski odbor v Trstu, ki ga sestavljajo svetovalci Slovenske skupnosti, PSDI, PSI in PCI. S tem je bila končno rešena kriza in odpravljeno stanje, ki je postajalo v zadnjem času že nevdržno, saj je zaradi dolgotrajnega brezvladja in pomanjkanja vsake upravne dejavnosti videmski nadzorni odbor celo zagrozil, da bo na tržaško pokrajino poslal komisarja za odobritev obračunov prejšnjih let, če tega ne bodo pravočasno naredili izvoljeni organi.

Vprašanje, pred katerega so bile postavljene politične stranke ustavnega loka, ki razpolagajo na tržaški pokrajini s 26 do 30 svetovalcev, je bilo torej zahtevno, obenem pa tudi povsem jasno. Zagotoviti v najkrajšem času čim trdnjši odbor.

S tem namenom so se v začetku preteklega tedna sestali predstavniki vseh strank ustavnega loka, to je DC, PCI, PSI, PSDI, PRI, PLI in Slovenske skupnosti. Skupno so ugotovili, da je treba poiskati čim enotnejši izhod iz tega stanja in pri tej rešitvi tudi soglašali. Umaknili so se edino liberalci in to v skladu s svojo »sredstveno strankino linijo, ki zavrača vse »plebiscitarne« odločitve, kakršna je npr. večina, ki podpira Andreottijevo vlado.

Prva ovira, na katero so stranke naletele, je že znano stališče DC, ki ne pristaja na sodelovanje v odboru s komunisti. Gre za točno ideološko opredeljenost in za strankin sklep na vsedravnih ravni, ki se ga držijo tudi na Tržaškem. To pa še ne pomeni, da demokristjani zavračajo sporazum s komunisti. Prav nasprotno: že nekaj dni kasneje so skupno podpisali sporazum za sestavo deželne vlade, kar jasno pričja, da so sporazumi na programski osnovi možni, in, rekli bi, ne le sporazumi na programski osnovi, ampak tudi politični sporazumi, ki se ne dotikajo strogo ideološke opredelitve obeh grupacij.

Najenostajnejše bi bilo torej obnoviti dosedanj manjšinski levičarski odbor v soglasju z ostalimi strankami. Proti temu pa so bili socialisti, ki v zadnjem času poudarjajo diferenciacijo s PCI. Ta diferenciacija pa v levičarskem odboru (sedem komunistov in dva socialisti) ni prišla do izraza. Treba je bilo torej poiskati nekaj novega in predlog so postavili socialdemokrati: odbor, katerega teža bo osredotočena na vmesnih strankah in ki mu bosta obe veliki stranki le v oporo. Tako so se začela pogajanja, ali bolje razgovori med vmesnimi strankami. Po teh razgovorih je bil že skoraj dokončno sklenjen dogovor, naj bi sestavili odbor vmesnih strank, ker pa te stranke nimajo zadostnega števila svetovalcev, bi prazna mesta izpolnili predstavniki PCI.

DC temu ni nasprotovala. Na prvi seji pokrajinskega sveta so demokristjani celo glasovali za predsednika Gherisija in mu zaupali mandat, naj sestavi odbor s predstavniki laičnih in socialističnih strank, oziroma »vmesnih« strank, med katerimi je tudi Slovenska skupnost, ki je, glede na izredno napeto politično vzdušje na Tržaškem in na pereče probleme, s katerimi se bodo morale v bližnji bodočnosti soočiti tržaške krajevne ustanove, imela za

San Canzian d'Isonzo

Škocijan ob Soči

Kratek vodič. Med oglejskimi svetniki-mučenci so morda zgodovinsko najbolj izpričani sv. Prot, Kancij, Kancijan in Kancijanila (31. maja). Vsi štirje imajo kraj mučeništva in prvega češčenja v današnjem Škocijanu ob Soči (San Canzian d'Isonzo). Od tod se je češčenje teh mučencev razširilo po deželah oglejskega patriarhata in tudi dalje po Evropi. V Sloveniji so bili precej v časti, saj je sv. Kancijanom posvečenih 23 cerkva, osem župnijskih in 15 podružnic.

Da bi uveljavili češčenje teh domačih svetnikov in da bi imeli kaj nuditi romarjem in turistom, ki zaidejo v San Canzian, je tamkajšnji župnijski urad dal natisniti kratek vodič, ki sta ga sestavila profesorja Sergio Tavano in Mario Mirabella Roberti s tržaške univerze. V vodiču so kratki zgodovinski podatki o nastanku San Canziana in o mučeništvu ter češčenju svetih Kancijev in Prota. Vodič je opremljen s fotografijami in slikami kraja ter zgodovinskih spomenikov.

To drobno knjižico, ki šteje 16 strani, imamo sedaj tudi v slovenskem prevodu. Prevod je na prošnjo župnika iz San Canziana oskrbel dr. Oskar Simčič. Tako bodo tudi slovenski romarji, ki so začeli v lepem številu prihajati v San Canzian, lahko dobili v roke čeden vodič v domačem jeziku. Tudi naši vsakoletni romarji na Barbano bi se lahko kdaj ustavili v tem kraju in počastili grob svetih oglejskih mučencev.

Romanje na Sv. goro

Slovenska duhovnija v Gorici prireja na misijonsko nedeljo 22. oktobra popoldne romanje na Sv. goro ob 50-letnici nove cerkve, ki je vstala iz ruševin po prvi svetovni vojni. Kdor bi želel z avtobusom do Prevala, naj se zgasi pri Sv. Ivanu. Pridružite se nam tudi drugi Marijini častilci!

OBVESTILA

Vaje pevskega zbora »Lojze Bratuž« se bodo pričele v petek 29. septembra ob 20.30 v spodnjih prostorih Katoliškega doma v Gorici. Vsi lepo vabljeni!

Seja ZKPZ bo na sedežu v ponedeljek 2. oktobra ob 20.30. Prosimo vsa društva, da pošljejo svoje zastopnike.

Prva številka Pastirčka 1978/79 bo izšla predvidoma v prvem tednu oktobra. Gospodje katehetje ga bodo dobili tam kjer lansko leto, če ne sporočijo kakih sprememb. Naročnina za celo leto bo 3.000 lir, posamezna številka 400 lir. Izšlo bo osem števil.

Mesečna maša za edinost bo v Trstu v Marijinem domu, ul. Risorta 3 v ponedeljek 2. oktobra ob 18.30. Sledi ekumenski razgovor ob diapozitivih.

Teološki tečaj v Trstu, ul. Risorta 3 se začne v petek 6. oktobra. Prvi bo predaval dr. Valter Dermota o katehezi otrok. Vabljeni resni slušatelji, učitelji, profesorji in starši.

»Ustanova za poznanje jezikov in slovenske kulture« sporoča, da se je odprlo vpisovanje za štirimesečne tečaje slovenskega jezika s popoldanskim in večernim urnikom za otroke in odrasle, bodisi začetnike ali take, ki se hočejo v jeziku izpopolniti in vaditi. Informacije in vpisovanje je na sedežu omenjene ustanove vse delavnice razen sobote, ul. Valdirivo 30, 2. nadst., tel. 64459.

Baletna šola SSG v Trstu. Stalno slovensko gledališče vabi k vpisu v baletno šolo za sezono 1978-79. Solo bosta vodila priznana koreografa in baletna pedagoga Nada Križmančič in Janez Mejač, ki sta že v prejšnjih letih uspešno zastavila delo v naši baletni šoli. V baletno šolo se sprejemajo, poleg lanskoletnih učenc, kandidinke in kandidati od 6. leta starosti dalje. Pouk bo pričel 9. oktobra. Vpisovanje do 30. septembra v upravi SSG v Kulturnem domu ob delavnikih od 8. do 14. ure.

DAROVİ

Za sklad Katoliškega glasa: Norma Jazbec namesto cvetja na grob Ivica Della Schiava 20.000; N. N., Avstrija, 44.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: družina Devetak v spomin pok. Alberta Primožič 10.000 lir.

Za goriške skavte: N. N., Gorica, namesto cvetja na grob duhovniku Bernardu Spacapanu 15.000 lir.

Za devinsko cerkev: N. N. iz Devina za prejete milosti in izpolnitev obljube 50.000.

Za cerkev v Sesslanju: namesto cvetja na grob Ivica Della Schiava darujejo Anica, Manica in Antek Teržon po 30.000 ter sorodniki Gruden-Della Schiava 30.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: namesto cvetja na grob Joži Širca-Verč darujejo: družina Furlan iz Mavhinj 25.000, družina Pahor iz Cerovelj 10.000, Ladi Pangrazio in Giovanni Bassi po 5.000 lir.

Za skupnost Družina Opčine: sestre Hladnik ob smrti sorodnika Costantina Pezzani 40.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Pečar Renata 8.000; družina Gec ob obletnici smrti mame in očeta Skabar 6.000; Davanzo 3.000; Angela Tavčar 1.000; Lojzka Škabar 10.000; Repine-Sosič Lenčič ob marijanskem shodu 48.100; N. N. v spomin Marija 1.000; Sosič Zoran v spomin žene Ede 3.000; N. N. ob marijanskem shodu 7.000; Vidau Danila ob marijanskem shodu 30.000; Vidau Danila za ogrevanje cerkve 20.000; družina Pahor namesto cvetja na grob Erneste 20.000; Vidali Alojz ob krstu sinčca Martina 10.000; družini Guštin Planinšek v spomin sestre Zore 50.000; Slava Milniček-Skabar v spomin moža Josipa 2.000; razni 27.500 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: N. N., Domjo, 5.000; N. N., Ricmanje, 20.000; N. N., Krmenka, 8.000; N. N., Sv. Vincencij, 10.000; N. N., Barkovlje 10.000; N. N., Dolina, 20.000; N. N., Trst, 5.000; Livija Furlan, Mavhinje, 5.000; Ana Vidoič, Trst, 5.000; N. N., Sv. Križ, 30.000; M. Bitežnik, Kontovel, 5.000; ob krstu Devana Jagodic, Opčine, 10.000; Ivancih, Trst, 10.000; družina dr. Zlobec (ob obletnici poroke) 50.000; družina Vouk, Stare Milje, 50.000; tržaška romarica v Turin 50.000 lir.

Za svetišče na Sv. gori: N. N., Trst, 100.000 lir.

Za zvonik na Sv. Višarjah: četrti romarska skupina v Turin v soboto 23. septembra 128.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Časnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Časnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 1. do 7. oktobra 1978

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Oddaja o Benečiji. 10.30 Dne obišče Podrato. 11.05 Mladinski oder: »Drevo«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.20 Poslušajmo spet. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 9.30 Psihologija predšolskega otroka. 10.05 Koncert. 11.00 Odlomki iz Svevove proze. 12.00 Prizori iz zdravniške ambulante. 12.20 Vesela glasba. 13.15 Naša pesem 1978. 13.35 Lahka glasba. 14.10 Roman v nadaljevanjih Juž Kozak-Janez Povše: »Beli macesen«. 14.30 Glasbeni ping pong. 17.05 Klavirski koncert v štivanski cerkvi. 18.05 Čas in družba. 18.20 Operna glasba.

Torek: 9.30 Poznate Evropo? 10.05 Koncert. 11.00 Naš podlistek. 13.15 Zborovska glasba. 13.35 Lahka glasba. 14.10 Roman »Beli macesen«. 14.30 Glasba in zanimivosti iz naših vasi. 15.00 Mladi izvajalci. 15.35 Poglejmo v izložbo plošč. 16.30 Čudoviti otroški svet. 17.05 Klavirski koncert v štivanski cerkvi. 18.05 Problemi slovenskega jezika. 18.20 Operna glasba.

Sreda: 9.30 Nekdanji avtorji, kakor jih vidi Boris Pahor. 10.05 Koncert. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Odlomki iz operet. 13.15 Naši zbori. 13.35 Lahka glasba. 14.10 Roman »Beli macesen«. 14.30 Kličite Trst 31065. 16.30 Otroci pojo. 17.05 Klavirski koncert v štivanski cerkvi. 18.05 »Driada«, radijska igra.

Četrtek: 9.30 Družina v sodobni družbi. 10.05 Koncert. 11.00 Naš podlistek. 13.15 Cecilijanka 1977. 14.10 Roman »Beli macesen«. 14.30 Glasbene oblike in izrazi. 15.35 Lahka glasba. 16.30 Kje je napaka? 17.05 Klavirske skladbe v dobi čitalnic. 18.05 Gospodarska društva v pokrajini. 18.25 Operna glasba.

Petek: 9.30 Iz beležnice Zore Tavčar. 10.05 Koncert. 11.00 Nenavadne življenjske zgodbe. 12.00 V starih časih. 12.30 Glas in glasba narodov. 13.15 Seghizzi 1978. 13.35 Lahka glasba. 14.10 Roman »Beli macesen«. 14.30 Pesmi iz polpretekle dobe. 15.05 Popularni pevci o sebi in drugih. 15.35 Zgodovina rock in pop glasbe. 16.30 Otroški vrtljak. 17.05 Skladatelj Ivan Grbec. 18.05 Kulturni dogodki v deželi. 18.20 Operna glasba.

Sobota: 9.30 Življenje besed. 10.05 Koncert. 10.30 Kulturno pismo. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 13.35 Lahka glasba. 14.10 Roman »Beli macesen«. 14.30 Končno sobota! 15.35 Iz filmskega sveta. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Sofoklej-Sovrč: »Kralj Ojdip«. Izjava Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

ZADNJE ROMANJE V TURIN (SVETI SINDON)

bo od petka 6. oktobra zvečer do nedelje 8. oktobra ponoči. Informacije in vpisovanje pri Fortunatu v Trstu, tel. 60542 in v župnišču v Doberdolu, tel. 75121. Romarji obiščejo Turin, Oropo in Certoso pri Paviji. Izrabite priložnost za zaključek praznikov v Turinu.

Slovenska slikarka razstavlja

V Gorici v galeriji Il Torchio (ul. Mamei) razstavlja slikarka Romana Zorzut Favier. Razstava je bila odprta 16. septembra in se bo zaključila 30. septembra.

Umetnica Romana Zorzut je doma iz Brd, kjer se je rodila leta 1930. Življenjska usoda jo je zanesla v Avstralijo, kjer se je poročila, toda se uveljavila tudi kot slikarka. Čeprav tako daleč, ni pozabila domačih krajev in se rada vrača v Gorico in Slovenijo, da razstavlja svoja dela. V Avstraliji je že imela tako osebne razstave kot skupaj z drugimi slovenskimi slikarji (1977). V Gorici je tudi že razstavljala in je sedanja že njena druga razstava v našem mestu. Odprta je vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo